

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8
8.	EKLER.....	31

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4

KISALTMALAR

BAP :Bilimsel Araştırma Projeleri

BKMYS :Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Biliřim Sistemi

SGK :Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Döviz Hesabının Kullanılmaması
2. Bilimsel Araştırma Projeleri Özel Hesabı Kapsamında Verilen Avansların Mevzuatın Öngördüğü Hesaplar Dışında İzlenmesi
3. Üniversitenin İktisadi İşletmedeki Sermaye Payının Mali Tablolarda Raporlanmaması
4. Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturalı Borçların Mali Tablolarda Raporlanmaması
5. Kıdem Tazminatı Karşılık Hesabının Tam ve Doğru Bilgi Sunmaması

B. Diğer Bulgular

1. Yapım İşi İhalelerinde İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Süre ve Bedellerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi ve Sözleşme Hükümlerine Uygun Olmaması
2. Yeni Birim Fiyat Tespitinde Ticaret ve/veya Sanayi Odası Onayı Alınmayan Rayiçlerin Kullanılması
3. Yapım İşlerinde Geçici Kabulün Yapılmasına Engel Nitelikte Kusur ve Eksiklikler Olmasına Rağmen İşin Yüklenici Nam ve Hesabına Tamamlanması
4. Doğrudan Temin Yöntemi ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Alımlarda Mevzuatta Düzenlenen Bazı Hususlara Uyulmaması
5. Alınan Nakit Teminatların İlgilisine İade veya Hazineye Gelir Aktarımı İşlemlerinin Gerçekleştirilmemesi
6. Üniversite Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlarda Tahmin Edilen Bedel Tespitinin Mevzuatın Öngördüğü Şekilde Yapılmaması
7. Taşınır İşlemlerinin Yürütülmesinde Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 01.03.2006 tarih ve 5467 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 12 fakülte, 1 yüksekokul, 1 konservatuar, 3 enstitü, 12 meslek yüksekokulu ve 18 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yılsonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dâhil) ve işçi personel toplamı 3160'tır. Ayrıca Üniversitede 2 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	192	31	223
Doçent	146	54	200
Doktor öğretim üyesi	291	86	377
Öğretim görevlisi	263	61	324
Araştırma görevlisi	340	165	505
Toplam	1232	397	1629

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	270	186	456
Sağlık	156	120	276
Avukatlık	2	1	3
Din	1	0	1
Teknik	68	38	106
Yardımcı	26	22	48
Sözleşmeli	594	235	829
İşçi	811	86	897
Toplam	1928	688	2616

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse

etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 397.638.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 290.022.529,95 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 687.660.529,95 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %95,43'ü olan 656.201.641,07 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımının ve yılsonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	457.060.429,09	453.033.399,03	99,12
02 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	68.095.338,72	67.948.276,60	99,78
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	73.777.522,14	69.779.869,37	94,58
05 Cari Transferler	18.515.454,00	18.405.527,50	99,41
06 Sermaye Giderleri	70.211.786,00	47.034.568,57	66,99
Toplam	687.660.529,95	656.201.641,07	95,43

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 656.201.641,07 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %95,43'ü kullanılmıştır. Personel giderlerinde 457.060.429,09 TL ödeneğin 453.033.399,03 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 68.095.338,72 TL ödeneğin 67.948.276,60 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 73.777.522,14 TL ödeneğin 69.779.869,37 TL'si, cari transferlerde 18.515.454,00 TL ödeneğin 18.405.527,50 TL'si, sermaye giderlerinde 70.211.786,00 TL ödeneğin 47.034.568,57 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 28.056.222,70 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 397.638.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 648.103.202,49 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.377.000,00	19.505.038,53	187,96
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	374.324.000,00	604.271.894,20	161,43
Diğer Gelirler	12.937.000,00	24.588.353,14	190,06
Toplam	397.638.000,00	648.365.285,87	163,05
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)		262.083,38	
Net Toplam	397.638.000,00	648.103.202,49	162,99

2022 yılında net 648.103.202,49 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 754.765.869,25 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 408.535,44 TL ve faaliyet gideri 655.786.633,73 TL olan Üniversite, 2022 yılını 98.570.700,08 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 523.638.564,09 TL, gider toplamı 493.226.771,02 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 30.411.793,07 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2022 yılı gelir toplamı 6.160.696,83 TL, gider toplamı 5.719.578,86 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 441.117,97 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 04.07.2011 tarih ve 27984 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2011/1968 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Namık Kemal Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi A.Ş. ortağıdır. Adı geçen A.Ş.’nin kuruluş sermayesi 6.417.000,00 TL olup Üniversitenin %87,84 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim

Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiş olup tüm birimleri kapsayan EYS-EK-003 Organizasyon El Kitabı hazırlanmıştır. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 23'üncü maddesi hükmü uyarınca kamu görevlileri tarafından imzalanarak özlük dosyalarına konması gereken Etik Sözleşmelerin personel tarafından imzalanmamış olması nedeniyle kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiş olup bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Risk Değerlendirme Standartları

2020-2024 Stratejik Planı, kurum birimlerinden alınan görüşler doğrultusunda katılımcı yöntemle hazırlanarak zamanında yayımlanmış olup içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. Kurum bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir. İdare iç kontrol risklerini birimlerin katılımıyla tam ve doğru şekilde belirlemiş ve Elektronik Stratejik Analiz Sisteminde kayıt altına almıştır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Risk Strateji Belgesine göre riskler belirlenmiş ve ölçülmüştür. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır. Tüm risklerin olasılık seviyeleri birim düzeyinde belirlenerek risk değeri ortaya çıkarılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve iş akış süreçlerindeki imza ve onay mercileri belirlenerek, tüm personele web sayfası üzerinden duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. Yetki devrine ilişkin İmza Yetkileri Yönergesi 1.11.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve bu doğrultuda uygulanmaktadır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye

indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut olup 10.11.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Faaliyet sonuçları ile değerlendirmeleri Faaliyet Raporunda gösterilmektedir. Faaliyet Raporunda İç kontrol güvence beyanı mevcuttur. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kurul tarafından değerlendirme çalışmaları yapılmış ancak değerlendirme sonuçları üst yöneticiye sunulmamıştır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

Sonuç olarak; iç denetim biriminin kurulmasının, değerlendirmede yer alan diğer eksikliklerin giderilmesinin, Kurum tarafından devam ettiği ifade edilen çalışmaların nihayete erdirilmesinin, iç kontrol sisteminin Kurumun tüm birimlerine ve personeline sirayet etmesi için gerekli çalışmaların yapılmasının mevzuatta belirlenen iç kontrol standart ve gereklerine uyumu anlamında katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döviz Hesabının Kullanılmaması

Banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarlarının 105 Döviz Hesabında takip edilmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 105 Döviz Hesabının niteliğine ilişkin 26'ncı maddesinde bu hesabın, muhasebe birimlerinin banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarları ile bunlardan yapılan ödeme, iade ve göndermelerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurum muhasebe işlemlerinin incelenmesinde; 2022 yılı içinde yurtdışı veri tabanı ödemesi gibi işlemlere ilişkin olarak Kurumun banka nezdindeki döviz hesabından belirli tutarda ödeme ya da tahsilat yapılmasına rağmen bu tutarların 105 Döviz Hesabı yerine 102 Banka Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer alan hükmüne aykırı bu uygulama neticesinde, Kurumun 2022 yılı bilançosunda 105 Döviz Hesabı yer almamakta ve 102 Banka Hesabı bakiyesi gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Söz konusu tespit; Kurum tarafından 06.04.2023 tarih ve 4398 sayılı ve 12.04.2023 tarih ve 4856 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

BULGU 2: Bilimsel Araştırma Projeleri Özel Hesabı Kapsamında Verilen Avansların Mevzuatın Öngördüğü Hesaplar Dışında İzlenmesi

Kurum muhasebe işlemlerinin incelenmesi sonucunda, Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) için açılan özel hesaptan verilen avansların çoğunun 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı yerine 161 Personel Avansları ve 166 Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Krediler Hesaplarına kaydedildiği tespit edilmiştir.

26.11.2016 tarih ve 29900 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in "Muhasebeleştirme işlemleri ve belgeleri başlıklı" 15' inci maddesinin ikinci fıkrasında,

“

c) *Özel hesaptan verilen avanslar ile açılan krediler 162-Bütçe Dışı Avanslar Hesabına borç, 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.*

ç) *Verilen avanslar ya da açılan kredilere ilişkin kanıtlayıcı belgeler muhasebe birimine teslim edildiğinde harcama tutarı 630-Giderler Hesabına ya da varlık alımlarına ilişkin olanlar ilgili varlık hesabına borç, 162-Bütçe Dışı Avanslar Hesabına alacak kaydedilir.*

d) *Süresinde mahsup edilmeyen avans ve kredi tutarları sorumluları adına 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 162-Bütçe Dışı Avanslar Hesabına alacak kaydedilir.*

....

h) *Yukarıda yer alanlar dışında, özel hesaba ilişkin olarak gerçekleşen mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin hesabın niteliği, hesaba ilişkin işlemler ve hesabın işleyişi maddeleri işlemin çeşidine göre kullanılır."*

Hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince, BAP için ayrılan ödeneklerin kaydedildiği özel hesaptan verilen avansların 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabında izlenmesi gerekirken, 36.378,00 TL tutarlı iki avansın bu hesaba, kalan toplam 705.012,00 TL tutarlı avansların 400.181,00 TL'sinin 161 Personel Avansları Hesabına, 304.831,00 TL'sinin ise 166 Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Krediler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bulgu konusu hususlara iştirak edilerek 2023 mali yılı itibarıyla ilgili avans hesap kodlarının harcama birimleri tarafından doğru kullanılmasına yönelik gerekli kontrollerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, maddenin ikinci fıkrasının yukarıda belirtilen (h) bendi ile de, maddede yapılan düzenlemeler dışında Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre muhasebeleştirme işlemlerinin yapılacağı öngörülmüş olduğundan, bilimsel araştırma projeleri kapsamında verilen avanslar için Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulanmaması dolayısıyla 2022 yılı Bilançosu 161 Personel Avansları, 166 Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Krediler Hesabı ile 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı yönünden hatalı veri üretmiş olmaktadır.

BULGU 3: Üniversitenin İktisadi İşletmedeki Sermaye Payının Mali Tablolarda Raporlanmaması

Üniversitenin sermayedar olduğu Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi İktisadi İşletmesindeki ortalık payının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 159'uncu maddesine göre; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ile bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararların, söz konusu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Anılan Yönetmelik'in " Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 160'ncı maddesinde ise; mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse ayni sermaye şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile söz konusu hesaba kaydedileceği, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği düzenleme altına alınmıştır.

Yapılan denetimde, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi İktisadi İşletmesinin 500 Sermaye Hesabında 106.078,66 TL tutarında sermayesinin bulunduğu, buna karşın söz konusu tutarın Üniversite muhasebe kayıtlarındaki 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında raporlanmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu hata 2022 yılı Bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 106.078,66 TL eksik raporlanmasına sebebiyet vermiştir.

Söz konusu tespit; Kurum tarafından 31.05.2023 tarih ve 6575 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

BULGU 4: Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturalı Borçların Mali Tablolarda Raporlanmaması

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından Kuruma fatura edilen borçların muhasebeleştirilmediği ve bu nedenle de mali tabloların söz konusu yükümlülüklerle ilişkin bilgi sunmadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4'üncü

maddesinin birinci, dördüncü ve sekizinci fıkraları gereğince faturalı alacaklar olarak tabir edilen, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 89, Ek 4, Ek 68 ve Ek 71'inci maddelerinde düzenlenen emekli ikramiyesi, emekli/adi malullük/vazife malullüğü aylığı alanların ölümü halinde ödenen ölüm yardımı, emekli veya yetimlerine ödenen makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından gerçekleştirilmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; faturalı alacakların Kurumca ilgisine ödendiği tarihte ilgili kamu idarelerine borç tahakkuk ettirilerek Mali Otomasyon Sistemi Projesi ile görüntüleneceği, kamu idarelerince her ay bir önceki aya ait borç olup olmadığının sistem üzerinden sorgulanarak borç bulunması halinde, ödemenin yapıldığı tarihi izleyen iki ay içerisinde anlaşmalı bankalara ödeneceği, süresinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanacağı belirtilmiştir.

İlgili mevzuatı uyarınca SGK tarafından yapılan emekli ikramiyesi, ölüm yardımı, makam, temsil ve görev tazminatları gibi ödemeler, personelin bağlı olduğu kurumlardan tahsil edileceğinden Kurum açısından yükümlülük mahiyetindedir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 50'nci maddesi hükmü uyarınca tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi gerektiğinden söz konusu yükümlülüklerin de muhasebeleştirilerek mali tablolarda raporlanması gerekmektedir. Bu gerekliliğin yerine getirilmesi, aynı zamanda saydamlığın ve hesap verme sorumluluğunun tesisi açısından da önem arz etmektedir.

Nitekim, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde ise vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler için 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı, 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı ve bu hesapların kullanılmaması halinde ise 379-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabının kullanılmasına cevaz veren hükümler bulunmakta olup SGK'ye olan faturalı borçların bu hesaplardan birinde izlenmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan denetimde, Mali Otomasyon Sisteminde bulunan verilere göre Kurumun SGK'ye olan toplam 14.664.545,69 TL tutarındaki vadesi geçen, yapılandırılan ve ödeme planına bağlanan faturalı borçlarının muhasebeleştirilmediği, bu nedenle 2022 yılı Bilançosunda 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının bu tutar kadar eksik raporlandığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit; Kurum tarafından 23.02.2023 tarih ve 2376 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

BULGU 5: Kıdem Tazminatı Karşılık Hesabının Tam ve Doğru Bilgi Sunmaması

Kıdem tazminatı karşılıklarının Kurumda çalışan işçi personelin tamamı için ayrılmadığı, bu nedenle 2022 yılı Bilançosunun Kurumun bu yükümlülüğüne ilişkin tam ve doğru bilgi sunmadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesiyle; dönemsellik kavramı, "*Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır*", ihtiyatlılık kavramı ise, "*Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır*" şeklinde tanımlanmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliğine ilişkin 291'inci maddesinde, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı ve uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda bu hesaba kaydedileceği,

Mezkur Yönetmeliğin 342'nci maddesinde ise, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı,

Hükme bağlanmıştır.

Anılan mevzuat hükümlerine göre, kamu idareleri tarafından, kıdem tazminatı hakkı bulunan personele ödenmesi muhtemel kıdem tazminatı tutarları için karşılık ayrılması ve ayrılan bu karşılıkların 372-472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı kullanılarak muhasebe kayıtlarında izlenmesi, dönem sonlarında uzun vadeli 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında kayıtlı tutarlardan izleyen dönemde ödenmesi öngörülen tutarların 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Ancak yapılan denetimde, kıdem tazminatı karşılıklarının Kurumda istihdam edilen tüm işçilerin kıdem yıllarını ve ücretlerini esas alacak şekilde ayrılmadığı görülmüştür. Bu durum,

2022 yılı Bilançosunda 472 Kıdem Tazminatı Hesabının 22.061.025,66 TL eksik raporlanmasına sebep olmuştur.

Söz konusu tespit; Kurum tarafından 12.01.2023 tarih ve 227 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapım İşi İhalelerinde İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Süre ve Bedellerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi ve Sözleşme Hükümlerine Uygun Olmaması

Üniversite tarafından ihalesi gerçekleştirilen yapım işlerinde her türlü riske karşı yaptırılması gereken sigortalara ilişkin mevzuatta belirtilen süre ve bedellere uyulmadığı ve her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair belge aranmadığı tespit edilmiştir.

Yapım işi ihaleleri sonucunda yüklenicilerle imzalanan tip sözleşmelerin “İşin ve iş yerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 17’nci maddesine göre yükleniciler Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nde yer alan hükümler çerçevesinde bütün riskleri kapsayan inşaat sigortası (all risk) ve genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9’uncu maddesinin;

Birinci fıkrasında yüklenicinin 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 9’uncu maddesi hükümleri dâhilinde; işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen

genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu,

İkinci fıkrasında, ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu,

Beşinci fıkrasında ise sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce yüklenici tarafından idareye sunulmasının zorunlu olduğu,

Hükme bağlanmıştır.

Ancak Üniversite tarafından ihale edilen yapım işlerinde yapılan denetimlerde,

- Sözleşme konusu iş kapsamında yükleniciye sözleşme bedelini aşacak şekilde iş artışı verilmesine rağmen all risk sigorta poliçe bedelinin bu tutarlar kadar artırılmadığı,
- Sözleşme konusu iş kapsamında yükleniciye süre uzatımı verilmesine rağmen all risk sigorta poliçe süresinin uzatılmadığı,
- Sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınan bir belge yüklenici tarafından İdareye sunulmadan hakedişlerin tahakkuka bağlandığı

Tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, yıllara sari yapım işlerinde ekonomik sorunlar, pandemi krizi gibi nedenlerle uzayan süreçler ve hakediş ödemesi yapılamamış olmasından kaynaklı bulgu konusu hususlarda sehven hatalar yapıldığı ve poliçe güncellemelerinde aksaklıklar olduğu ifade edilmiş ve bundan sonraki tüm ihalelerde konu hakkında gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, İdarece all risk sigortasının gerek sözleşme hükümlerine gerekse de Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine uygun olarak düzenlenmesinin takip edilmesi; hakediş ödemelerinde, sigorta primlerinin ödendiğine, sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna ve sigorta poliçesinin sözleşmenin bedel ve süre açısından mevcut durumunu karşılar nitelikte olduğuna dair belgenin aranması gerekmektedir.

BULGU 2: Yeni Birim Fiyat Tespitinde Ticaret ve/veya Sanayi Odası Onayı Alınmayan Rayiçlerin Kullanılması

Yapım işi sözleşmelerinde yer almayan ve sonradan yapılmasına ihtiyaç duyulan imalat kalemlerine ait yeni birim fiyatların tespiti için piyasadaki yerel rayiçlerin Ticaret ve/veya Sanayi Odasına onaylatılmadan kullanıldığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında;

"İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri"

Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen Şartname hükümlerine göre, rayiçlerin kullanılmasında bir öncelik sıralaması bulunmamasıyla birlikte, kaynakların verimli kullanılması sonucunu da sağlayacak şekilde herhangi bir rayicinin kullanılabilmesi düzenlenmiştir.

Şartname'nin 22'nci maddesinin (ç) bendi hükmüne göre, yerel rayicinin ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanması işlemi yeni birim fiyatın bir geçerlilik şartı olup ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmayan rayiçlerin kullanılma imkânı bulunmamaktadır. Zira ilgili odalarca yapılacak onay işlemi; rayicinin yer ve zaman itibarıyla piyasa değerlerini yansıttığını tevsik eden bir işlem olduğu gibi belirlenen rayicinin yeni birim fiyata dayanak teşkil etmesi açısından geçerlilik şartı olarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda, İdarece şartnamenin 22/(ç) bendine göre rayiçlerin belirlenmesi yoluna gidilmesi durumunda, şartname hükmü doğrultusunda yapılan piyasa araştırması neticesinde ortaya çıkan rayiçlerin ilgili odalara onaylatılarak kullanılması mevzuatın amir hükmüdür.

Ancak yapılan denetimde, Üniversite tarafından ihalesi gerçekleştirilen yapım işlerinde Şartname'nin 22/(ç) bendi kapsamında yeni birim fiyatın belirlenmesinde kullanılan bazı rayiçlerin, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış yerel rayiçler olması gerekirken İdare tarafından piyasa fiyat araştırması yöntemi ile tespit edilen rayiçler olduğu, onaylanmamış rayiçlerin yeni birim fiyat olarak kullanıldığı ve ödemelere esas alındığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında özetle, bazı ihalelere ilişkin yeni birim fiyatın belirlenmesinde, onay alınmak üzere yerel ticaret ve/veya sanayi odasına yazı yazılmasına rağmen konu hakkında herhangi bir dönüş yapılmadığı, bu nedenle gecikmeye mahal vermeme açısından direkt üretici firmalardan fiyat teklifi alınarak yeni fiyat analizleri yapıldığı ifade edilmiş ve cevap ekinde 2014 yılına ait bir birim fiyat tespit istemi ile ticaret odasınınca söz konusu birim fiyatın tespit edilemediğine ilişkin yazıya yer verilmiştir.

Bulgu konusu tespit 2022 yılında devam eden yapım işi ihalelerine ilişkin olup bulgunun Kamu İdaresi cevabı ekinde gönderilen 2014 yılında devam eden ihale ve yeni birim fiyat tespitiyle ilgisi bulunmamaktadır. Bulgu konusu tespite örnek olarak, 2022 yılı itibarıyla devam etmekte olan Kütüphane Binası İkmal İnşaatı Yapım İşine ait 7 numaralı Hakediş konu olan "Asansör İzolasyon İmalatı"nın yeni birim fiyatı, bulguda yer verilen Şartname hükümlerine aykırı olarak direkt piyasadan alınan fiyat teklifleri ile belirlenmiştir.

Kamu İdaresi cevabında ayrıca, ilgili birimin bilgilendirildiği ve bundan sonraki süreçte konu hakkında gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yapım işi sözleşmelerinde fiyatı yer almayan ve sonradan yapılmasına gerek duyulan imalat kalemlerine ait yeni birim fiyatların Şartname'nin 22/(ç) bendine göre rayiçlerin belirlenmesi yoluna gidilmesi durumunda, piyasadan alınan fiyatların ilgili odalara onaylatılmak suretiyle kullanılması ve ödemeye esas tutulması gerekmektedir.

BULGU 3: Yapım İşlerinde Geçici Kabulün Yapılmasına Engel Nitelikte Kusur ve Eksiklikler Olmasına Rağmen İşin Yüklenici Nam ve Hesabına Tamamlanması

Üniversite tarafından ihale edilen yapım işlerinde, yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine göre tamamlamaması ve ön inceleme aşamasında bu durumun tutanağa bağlanarak yükleniciye ihtarda bulunulmasına rağmen yüklenici tarafından giderilmeyen geçici kabule engel nitelikteki kusur ve eksiklikler nedeniyle sözleşmenin feshedilmesi ve teminatların gelir kaydedilmesi gerekirken söz konusu eksikliklerin Üniversite tarafından yüklenicinin nam ve hesabına tamamlandığı tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 20'nci maddesinde idarenin sözleşmeyi feshedeceği halleri düzenlemiş ve (a) bendinde, yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi durumunda, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabının genel hükümlere göre tasfiye edileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un 22'nci maddesinde ise, 19, 20 ve 21'inci maddelere göre sözleşmenin feshedilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar Devlet İstatistik Enstitüsünce yayımlanan aylık toptan eşya fiyat endeksine göre güncelleneceği, güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı arasındaki farkın yükleniciden tahsil edileceği belirtilmiştir.

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 41'inci maddesinde de geçici kabul işlemlerinin hangi esaslara göre yürütüleceği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasına göre, yapılan işler, yapı denetim görevlisi tarafından ön incelemeden geçirilir ve yapılan tespitler bir tutanağa bağlanır; yapılan ön inceleme sonucunda, iş kabule hazır değilse, eksik ve kusurlu işleri gösteren ön inceleme tutanağı, yapı denetim görevlisinin görüşleriyle birlikte en geç üç gün içerisinde idareye gönderilir. Bunun üzerine, yükleniciye 4735 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca kusur ve eksiklerin giderilmesi için en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarla bulunulur ve sözleşmede belirlenen oranda gecikme cezası süre uzatımları dâhil işin bitmesi gereken tarihi takip eden günden başlamak üzere uygulanır. Belirlenen sürenin sonunda, yüklenici bulunsun veya bulunmasın, işin son durumu, yapı denetim görevlisi tarafından düzenlenecek bir tutanakla tespit edilir.

Anılan maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, kabul komisyonunun oluşturulması ve işyerine gönderilebilmesi, yapılan işin kusurlu ve eksik kısımlarının bedelleri toplamının işin sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olmamasına bağlıdır. Bu oranı geçmeyen kusur ve eksiklikler, aynı zamanda işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/veya işletilmesine engel olmayacak ve herhangi bir tehlikeye meydan vermeyecek nitelikte olmalıdır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca, geçici kabul sürecinde, yapı denetim görevlisi tarafından yapılan ön inceleme sonucunda, işin kabule hazır olmadığı değerlendirilirse yükleniciye kusur ve eksiklerin giderilmesi için en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen

iharda bulunulması, idarenin ihtarına rağmen yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi durumunun devam etmesi durumunda, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların güncellenerek gelir kaydedilmesi ve sözleşmenin feshedilerek hesabının genel hükümlere göre tasfiye edilmesi gerekmektedir.

İdare uygulamasında; Merkezi EFGH Blokları, Veterinerlik Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi ve Teknik Bilimler MYO Yapım işlerinde geçici kabul sürecinde yapı denetim görevlisi tarafından yapılan ön incelemede işin kabule hazır olmadığı tutanağa bağlanmış ve kusur ve eksiklerin giderilmesi için yükleniciye ihtarla bulunulmuştur. Ancak yüklenicinin taahhüdünün ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun şekilde tamamlanmasına yönelik herhangi bir girişimde bulunmadığı, buna rağmen İdare tarafından sözleşmenin feshedilerek teminatların gelir kaydedilmediği ve işin yüklenici nam ve hesabına tamamlanmasına yönelik piyasadan hizmet alındığı tespit edilmiştir.

Oysa, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 41'inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca idareye yüklenicinin nam ve hesabına imalat yapılabilmesi, geçici kabul komisyonunca kabule engel nitelikte olmamakla birlikte yapılan işte kusur ve eksiklikler tespit edildiği takdirde tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için belirlenen sürenin sonunda mümkün olabilecektir.

Ancak kabul komisyonunun oluşturulması yapılan işin kusurlu ve eksik kısımlarının bedelleri toplamının işin sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olmamasına ve işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/veya işletilmesine engel olmayacak ve herhangi bir tehlikeye meydan vermeyecek nitelikte olmasına bağlı olmakla birlikte ön inceleme sonucunda işlerin kabule hazır olmadıkları yapı denetim görevlilerince tespit edilmiştir. Bu nedenle işin kabule elverişli olmamasına ve yükleniciye bu konuda ihtarla bulunulmasına rağmen yüklenici tarafından tamamlanmayan işin, idare tarafından yüklenici nam ve hesabına tamamlanmasının mevzuata uygunluğu bulunmamaktadır.

Kamu İdaresi cevabında özetle, geçici kabul sürecinde yapı denetim görevlisi tarafından yapılan ön incelemede işin kabule hazır olmadığı tutanağa bağlandığı ve kusur ve eksikliklerin giderilmesi için yükleniciye ihtarla bulunulduğu, ihtar sonrasında işin eksiklerinin tamamlanması için yükleniciler tarafından çalışmaların devam ettirildiği, işin kabule uygun hale getirilmesini takiben her üç işte de geçici kabul aşamasına geçildiği, geçici kabul komisyonunca eksik ve kusurlu işler listeleri oluşturularak geçici kabul tutanaklarının düzenlendiği, geçici kabul eksiklerinin giderilmesi aşamasındayken yüklenicilerin ekonomik acz içine düştüğü, ancak ihale konusu binaların bir an önce hizmete açılması ve eğitim öğretim

faaliyetlerinde kullanıma sunulabilmesi için yüklenicinin kalan işlerin Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 41-5b maddesi kapsamında namı hesabına tamamlanması talebinin kabul edildiği ifade edilmiştir.

İdare cevabında geçici kabul aşamasına geçildiği ve geçici kabul tutanaklarındaki eksikliklerin yüklenicinin aczi nedeniyle yüklenici nam ve hesabına giderildiği belirtilmişse de bulguda da ifade edildiği üzere, kabul komisyonunun oluşturulması yapılan işin kusurlu ve eksik kısımlarının bedelleri toplamının işin sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olmamasına ve işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/veya işletilmesine engel olmayacak ve herhangi bir tehlikeye meydan vermeyecek nitelikte olmasına bağlıdır. Ancak, örnek olarak, Teknik Bilimler MYO Yapım işinde yüklenici nam ve hesabına yapılacak olan imalat tutarı sözleşme bedelinin yaklaşık %7'sine tekabül etmekle birlikte "Eksik İşler Tespit Tutanağı"na göre kullanıma/işletmeye ve dolayısıyla kabule engel nitelikte olan elektrik ve otomasyon bağlantılarının yapılmaması, lavabo bağlantı ve bataryalarının olmaması, izolasyon noksanlıkları, internet sisteminin ve güvenlik kameralarının çalışmaması gibi eksiklikler bulunmaktadır.

Yapı denetim görevlisi tarafından ön inceleme aşamasında tespit edilen kabule engel nitelikteki eksiklikler yüklenici tarafından giderilmediği takdirde geçici kabul aşamasına geçilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla mevzuatta belirtilen koşullar oluşmadığından söz konusu aşamada İdare uygulamasındaki gibi Şartname'nin 41-5b bendi uyarınca yüklenici nam ve hesabına imalat yapılması mümkün görünmemekte olup bu konudaki ihtar rağmen taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine göre tamamlamayan yükleniciye Kanun'un 20'nci maddesinde öngörülen yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Diğer yandan, Kamu İdaresi cevabında ifade edilen sözleşme yapıldıktan sonra mücbir sebep halleri dışında yüklenicinin mali acz içinde bulunması durumu da 4735 sayılı Kanun'da düzenlenmiş olup 19'uncu maddeye göre bu durumda yüklenicinin taahhüdünü yerine getiremeyeceğini gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bildirmesi halinde kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedileceği hükmü amirdir.

Sonuç olarak, yüklenici nam ve hesabına işin tamamlanması uygulamasının ancak mevzuatta öngörülen şartlarda yapılması ve yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi durumunun bu konudaki ihtar rağmen devam etmesi durumunda teminatların güncellenerek gelir kaydedilmesi ve sözleşmenin feshedilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Doğrudan Temin Yöntemi ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Alımlarda Mevzuatta Düzenlenen Bazı Hususlara Uyulmaması

Üniversite tarafından parasal limit dâhilinde doğrudan teminle yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılmadığı, doğrudan temin kayıt formlarının Kamu İhale Kurumuna gönderilmediği, doğrudan temin yöntemiyle alım yapmak maksadıyla alımların kısımlara bölündüğü ve parasal limitler dâhilinde doğrudan temin ve pazarlık usulüyle yapılan alımlarda mevzuatta belirtilen sınır aşıldığı halde Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

Üniversite, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında olduğundan gerçekleştirecekleri mal veya hizmet ile yapım işi ihaleleri de bu Kanun'da yer alan usul ve esaslara tabidir. Anılan Kanun'un 5'inci maddesinde, yapılacak ihalelerde açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usullerinin temel usuller olduğu hükme bağlanmıştır. Bununla birlikte, ihtiyaçların, Kanun'un 21'inci maddesinde öngörülen şartların gerçekleşmesi halinde pazarlık usulüyle veya 22'nci maddesinde sayılan durumların olması halinde ise doğrudan teminle karşılanmasına da imkân tanınmıştır. Bahse konu olan maddelerde kullanımları belirli şartlara bağlanan bu istisnai yöntemlerin, sadece mevzuatın öngördüğü kapsam ve sınırlar dâhilinde uygulanması gerekmektedir.

Ancak, yapılan denetimde doğrudan temin yöntemi ve pazarlık usulüyle yapılan alımlarda aşağıda yer verilen hususlar tespit edilmiştir:

A) Parasal Limit Dâhilinde Doğrudan Teminle Yapılan Bazı Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30.5.4'üncü maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde, alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği, ancak, anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği ifade edilmiştir.

Yapılan denetimde, bazı harcama birimlerinde, parasal limit dâhilinde yapılan doğrudan temin alımlarında söz konusu yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yasaklılık listesine alınan gerçek veya tüzel kişilerden doğrudan teminle alım yapılmasını önlemek için mevzuata uygun şekilde yasaklılık kontrolünün yapılması gerekmektedir.

B) Parasal Limitler Dâhilinde Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Alımlarda Mevzuatta Belirtilen Sınır Aşıldığı Halde Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüşü Alınmaması

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde, Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesi ile de Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasında, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'deki açıklamaların dikkate alınacağı belirtilmiştir. Anılan Tebliğ'e göre idarelerin; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranını hesaplamaları, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin %10 oranını aşıp aşmadıklarını takip etmeleri gerekmektedir.

Ancak yapılan denetimde,

- Mal alımlarında 95.699.994,13 TL bütçe öngörüldüğü, doğrudan temin yöntemi (22/d) ve pazarlık usulü (21/f) ile 19.532.183,83 TL'lik alım yapıldığı, mevzuatta belirtilen sınır 9.962.184,42 TL aşılmasına rağmen Kuruldan uygun görüş alınmadığı,
- Hizmet alımlarında 10.361.527,00 TL bütçe öngörüldüğü, doğrudan temin yöntemi (22/d) ve pazarlık usulü (21/f) ile 1.233.178,97 TL'lik alım yapıldığı, mevzuatta belirtilen sınır 197.026,27 TL aşılmasına rağmen Kuruldan uygun görüş alınmadığı,
- Yapım işlerinde 35.388.671,00 TL bütçe öngörüldüğü, doğrudan temin yöntemi (22/d) ile 6.825.106,36 TL'lik alım yapıldığı, mevzuatta belirtilen sınır 3.286.239,26 TL aşılmasına rağmen Kuruldan uygun görüş alınmadığı,

Tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, harcama birimlerinin parasal limitler dahilinde doğrudan temin yöntemi ve pazarlık usulüyle yaptıkları harcamaları yıl boyunca mal, hizmet ve yapım işleri bazında ayrı ayrı takip etmeleri ve maddede belirtilen oranın aşılması halinde Kuruldan uygun görüşün alınması gerekmektedir.

C) Doğrudan Teminle Alım Yapmak Maksadıyla Alımların Kısımlara Bölünmesi

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendinde, maddede belirtilen parasal limitlerin altında kalan alımların doğrudan teminle karşılanabileceği; 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan denetimde; 08.04.2022 ve 10.05.2022 tarihlerinde her biri 2022 yılı için büyükşehir belediye sınırı dahilinde bulunan idareler için doğrudan temin parasal sınırı olan 218.395,00 TL'ye yakın tutarda olmak üzere toplam 423.900,00 TL tutarında bilgisayar alımı yapıldığı tespit edilmiştir. Benzer uygulama yılda iki kez altı aylık süre için toplamda dört ayrı araç kiralama hizmet alımı ile gıda malzemesi alımlarının doğrudan temin yöntemiyle parçalara ayrılarak temin edilmesinde de söz konusu olmuştur.

Bu durum, Kanun'un 5'inci maddesindeki alımların kısımlara bölünmemesine ilişkin düzenleme ile alımlarda rekabet, ihtiyacın uygun şartlarda karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır.

D) Doğrudan Temin Kayıt Formlarının Kamu İhale Kurumuna Gönderilmemesi

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30.9.2'nci maddesinde, doğrudan teminle yapılan alımların takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinde kayıt altına alınması gerektiği düzenlenmiştir.

Bu kapsamda yapılan denetimde, Üniversite tarafından söz konusu kayıt formlarının doldurularak Kamu İhale Kurumuna gönderilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususlara ilişkin tüm harcama birimlerine bilgilendirme ve talimatlandırma için yazıldığı ve bundan sonraki süreçte gereken hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Kamu alımlarına ilişkin istatistiklerin oluşturulması, yapılan alımlarla ilgili bilgi ve

kontrolün sağlanması ve 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendi uyarınca Kurula yapılan uygun görüş taleplerinin hızlı ve etkin sonuçlandırılması açısından "doğrudan temin kayıt formları"nın zamanında doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden kayıt altına alınması gerekmektedir.

BULGU 5: Alınan Nakit Teminatların İlgilisine İade veya Hazineye Gelir Aktarımı İşlemlerinin Gerçekleştirilmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan ihaleler için alınan nakit teminatların Kanun'da belirtilen şartlar gerçekleştiği halde ilgisine iade veya hazineye gelir aktarımı işlemlerinin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kesin teminat ve ek kesin teminatların geri verilmesi" başlıklı 13'üncü maddesinde; taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların; yapım işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısının, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanının, yapım işleri dışındaki işlerde ise Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirildiği saptandıktan sonra; alınan mal veya yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmesi halinde yarısının, garanti süresi dolduktan sonra kalanının, garanti süresi öngörülmeyen hallerde ise tamamının yükleniciye iade edileceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "İade edilemeyen teminatlar" başlıklı 14'üncü maddesinde ise; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağı ve bankasına iade edileceği, teminat mektubu dışındaki teminatların sürenin bitiminde Hazineye gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan denetimde, Üniversite tarafından 4734 sayılı Kanun'a göre ihale edilen ve sözleşme imzalanan işler için alınan nakit teminatların taahhüdün tamamlanmış olmasına ve kesin hesap ile kesin kabul işlemlerinin tamamlanmasına rağmen geri verilmesi yahut hazineye gelir aktarımına ilişkin süreçlerin işletilmediği tespit edilmiştir. Muhasebe kayıtlarında 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmeye devam edilen söz konusu tutarlar arasında

2017 yılı ve öncesine ait olup kesin kabulü yapılmış ihalelere ilişkin nakdi teminatlar da yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında, bulguya konu olan teminatlara ilişkin ilgisine göre işlem tesis edileceği ve 2023 mali yılı içerisinde gerekli yazışmaların yapılarak sürecin tamamlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ihaleler kapsamında alınan nakit teminat tutarlarının ilgililerine yazılarak iadesi veya Hazineye gelir kaydedilmesine ilişkin süreçlerin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Üniversite Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlarda Tahmin Edilen Bedel Tespitinin Mevzuatın Öngördüğü Şekilde Yapılmaması

Kurum tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin dosyaların incelenmesinde, kiraya verilecek yerler için yapılan kira bedeline ilişkin tahmin edilen bedelin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun öngördüğü inceleme, araştırma yapılmadan doğrudan komisyon tarafından belirlendiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, tahmin edilen bedel, ihale konusu olan işlerin tahmin edilen bedeli ve yapım işlerinde keşif bedeli olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Tahmin edilen bedelin tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde, tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrak arasında saklanacağı, bu bedelin gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirileceği hükümleri yer almaktadır.

Kiraya verilen taşınmazlar için tahmin edilen bedel, ihale konusu taşınmazın kira bedeline ilişkin idarece belirlenen tahmini kira bedeli olup idarece hazırlanan ihale şartnamelerinde gösterilmektedir. Tahmin edilen bedel istekliler tarafından görülebildiğinden ihale sonucunda sözleşmeye bağlanan kira bedelinin belirlenmesinde önem arz etmektedir.

Anılan mevzuat hükmü uyarınca, kiraya verilen taşınmazlar için tahmin edilen bedel tespitinde gerekli araştırma ve soruşturmanın yapılması, bedelin tespitine ilişkin dayanağın da

bir hesap tutanağında gösterilerek asıl evrak arasında saklanması gerekmektedir.

Ancak Üniversite tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin yapılan denetimde, Üniversite tarafından kiraya verilen ve aralarında reklam ünitesi (29 adet), yiyecek-içecek otomatı (60 adet), kantin ve muhtelif dükkanların bulunduğu 21 taşınmaz için tahmin edilen bedelin teşekkül eden komisyon tarafından herhangi bir inceleme ve araştırma yapılmaksızın belirlendiği ve bedelin tespitine ilişkin herhangi bir dayanak yahut hesap cetvelinin evraka eklenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara iştirak edilerek 2023 yılı itibarıyla tahmin edilen bedel tespitinin belediye, ticaret ve sanayi odası ile emlakçılardan alınan bedeller üzerinden yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, tahmin edilen bedelin mevzuatta öngörülen usullere uygun olarak belirlenmesi ve bedel tespitinin, dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilerek asıl evraka eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Taşınır İşlemlerinin Yürütülmesinde Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin taşınır işlemlerine ilişkin olarak bazı birimler ve depolarda yapılan incelemelerde Taşınır Mal Yönetmeliği ve ilgili mevzuatın uygulanmasında eksiklikler olduğu tespit edilmiştir.

Kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi amacıyla hazırlanan ve 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “Sorumluluk” başlıklı 5’inci maddesinde;

Harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu olduğu,

Harcama yetkililerinin taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getireceği,

Kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin, bu taşınırları en iyi şekilde

muhafaza etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak ve görevin sona ermesi veya görevden ayrılma halinde iade etmek zorunda oldukları,

Kamu görevlilerinin kullanımına verilen dayanıklı taşınırların kullanıcıları tarafından başkasına devredilemeyeceği, kullanıcılarının görevden ayrılması halinde söz konusu taşınırların ambara iade edilmesinin zorunlu olduğu ve bu şekilde teslim yapılmadan personelin kurumla ilişkisinin kesilemeyeceği,

Kullanılmak üzere kendilerine taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik ya da dikkatsizlikleri nedeniyle oluşan kamu zararının, değer tespit komisyonu tarafından tespit edilecek gerçeğe uygun değer üzerinden, ilgili mevzuat hükümleri uygulanmak suretiyle tahsil edileceği, ortak kullanım alanına tahsis edilen dayanıklı taşınırlarda meydana gelen kamu zararının ise zararın oluşmasında kasıt, kusur veya ihmali olanlardan tahsil edileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri" başlıklı 6'ncı maddesinde de taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları ayrıntılı şekilde izah edilmiştir. Yönetmelik gereğince harcama yetkilileri, taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri taşınır işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesinde ortak sorumludurlar.

Anılan Yönetmelik'in;

"Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinde demirbaş, makine ve cihazların kamu görevlilerinin kullanımına verilmesinde 6/A örnek numaralı taşınır teslim belgesinin düzenleneceği, taşınır kod listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan; oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için taşınır teslim belgesi düzenlenmeyeceği, bunlar için dayanıklı taşınırlar listesinin düzenleneceği ve listenin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı,

"Taşınırların kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde, kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu,

"Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen ve üç

ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede, kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesinin, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilmesi gerektiği,

“Dayanıklı taşınırların numaralanması” başlıklı 36’ncı maddesinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi, bu numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilmesi gerektiği,

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

Ayrıca Yönetmelik ekinde yer alan Dayanıklı Taşınırlar Defterine ilişkin açıklamalarda, taşınırın tanımlanmasına yarayan cins, marka, model, kapasite vb. teknik özelliklerin dayanıklı taşınırlar defterinde ilgili taşınırın satırında belirtileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri göz önünde bulundurularak Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi harcama birimleri ve ambarlarında yapılan taşınır işlemlerine ilişkin denetimlerde;

- Harcama birimlerinin Taşınır Kayıt ve Yönetim Sisteminde yer alan ambar sayısı ile gerçekte mevcut olan ambar sayılarının uyumsuz olduğu,
- Her harcama biriminin kendisine ait ambarının olmadığı, bazı harcama birimlerinde ambarda bulunması gereken bazı taşınırların, ambarların yetersiz olması sebebiyle çalışma ortamlarında muhafaza edildiği,
- Bazı harcama birimlerinde ambar anahtarının taşınır kayıt yetkilisi dışındaki kişilerde de bulunduğu,
- Hurda ambarının açık ve korunaksız olduğu ve hurdaların uzun süredir atıl şekilde bekletildiği,
- Hurdaya ayrılan taşınırlardan kullanılabilir mahiyette olan parçaların kullanıma verildiği halde kayıtlara alınmadığı,
- Dayanıklı taşınırların numaralandırma işleminin tamamlanmadığı, dayanıklı taşınırlara vurulan sicil numaralarının çıkarılabilir/sökülebilir halde olduğu,
- Birçok taşınırların “markasız” olarak kaydedildiği ve model, seri no gibi ayrıntılı bilgilerinin sistemde yer almadığı,
- Bazı birimlerde kişilerin kullanımına verilen bazı demirbaş, makine ve cihazlar için Taşınır Teslim Belgesinin düzenlenmediği,

- Oda, büro, sınıf, amfi, laboratuvarlara tahsis edilen büro mobilyası, bilgisayar, sunum cihazı, sıra, spor malzemeleri gibi ortak kullanıma verilen bazı dayanıklı taşınırlar için Dayanıklı Taşınırlar Listesinin düzenlenmediği,
- Bazı birimlerde tüketim malzemesi çıkışlarının Yönetmelik'teki öngörülen periyotlarda ve düzenli yapılmadığı,
- Üniversite bünyesinde faaliyet gösteren uygulama oteli ve kreşe ait taşınırlarının kayıtlara alınmadığı,

Tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince tüm harcama birimlerine bilgilendirme ve talimatlandırma için yazıldığı, bundan sonraki süreçte gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen eksiklikler, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Taşınırların mevzuata uygun ve sağlıklı şekilde takibi ve muhafazasını teminen ilgili Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin tam olarak uygulanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınır İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu mevzuata aykırı uygulamaların bir kısmı için İdare tarafından düzeltici işlem tesis edilmiş, düzeltilmeyen uygulamalar Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Taşınır İşlemlerinin Yürütülmesinde Eksiklikler Bulunması” başlığında konu edilmiştir.
Kamu İdaresinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Ek Karşılık Prim Borçları ile Faturaya Dayalı Borçlarının Mali Tablolarda Yer Almaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bu husus Denetim Raporu'nun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde “Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturalı Borçların Mali Tablolarda Raporlanmaması” başlığında konu edilmiştir.